

XXVIII Krajowa Konferencja Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych

Tomasz Czerwiński, Hanna Draszkiewicz-Mioduszevska

Zakład Bioekonomiki Rybactwa, Instytut Rybactwa Śródlądowego – PIB

W dniach 9-11 października 2024 roku w Hotelu „Tailor” w Morągu odbyła się XXVIII Krajowa Konferencja Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych.

W spotkaniu uczestniczyło niemal 100 osób reprezentujących różne instytucje związane z sektorem rybactwa śródlądowego w Polsce. Najliczniejszą grupą, jak co roku były osoby najściślej związane z rybactwem, czyli ichtiologowie z gospodarstw rybackich, pracownicy PZW i osoby fizyczne prowadzące działalność rybacką. Kolejną ważną grupę stanowili przedstawiciele szeroko rozumianej administracji państwowej i samorządowej, a więc pracownicy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie RZGW w Bydgoszczy, Urzędów Marszałkowskich, Państwowej Straży Rybackiej, Instytutu Morskiego – PIB w Gdyni, Instytutu Medycyny Doświadczalnej PAN, Związku Producentów Ryb – Organizacji Producentów, a także Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W pierwszym dniu konferencji, sesja referatowa obejmowała omówienie stanu jeziorowej produkcji rybackiej pod względem wielkości odłowów (dr inż. Hanna Draszkiewicz-Mioduszevska, Zakład Bioekonomiki Rybactwa IRS-PIB), sytuacji ekonomiczno-finansowej jeziorowych gospodarstw rybackich w 2023 roku (dr inż. Tomasz Czerwiński, Zakład Bioekonomiki Rybactwa IRS-PIB), a także gospodarki zarybieniomowej prowadzonej na jeziorach w 2023 roku (dr inż. Marek Trella, Zakład Bioekonomiki IRS-PIB).

Kolejny prelegent, dr inż. Tomasz Nerner (MIR-PIB) omówił aktualizację dotyczące planu gospodarowania zasobami węgorza w Polsce, natomiast dr inż. Dariusz Ulikowski (Zakład Rybactwa Jeziorowego IRS-PIB) poruszył



zagadnienia dotyczące przebiegu i przyczyn masowego śnięcia ryb w Zbiorniku Siedleckim na rzece Muchawka. Dr hab. inż. Agata Cejko (Zakład Bioekonomiki Rybactwa IRS-PIB) przedstawiła referat pt. „Ryby jeziorowe jako żywność funkcjonalna” a prof. dr hab. inż. Tomasz Heese (Laboratorium Gospodarki Wodnej Politechniki Koszalińskiej) bardzo ciekawie poruszył problematykę obliczania śladu wodnego dla ryb w podejściu metodycznym dla ryb w hodowli ekstensywnej i akwakultury intensywnej.

W trakcie otwartego spotkania członków ZPRYB-OP i innych grup rybackich/wędkarskich użytkowników wód śródlądowych Pan Andrzej Abramczyk z Gospodarstwa Rybackiego w Etku, jako prezes Oddziału Rybackich Użytkowników Jezior, Rzek i Zbiorników Zaporowych Związku Producentów Ryb, ponownie jak w roku ubiegłym, poruszył kwestie związane z aktualnymi problemami dotyczącymi praktyków w aspekcie funkcjonowania rybactwa na wodach płynących.

W drugim dniu konferencji w ramach drugiej sesji referatowej aktualną problematykę związaną z gospodarką rybacką omówili kolejni prelegenci. Dr inż. Andrzej Kapusta (Zakład Ichtiologii, Hydrobiologii i Ekologii Wód IRS-PIB) zreferował założenia, wyniki i praktyczne możliwości wykorzystania wyników państwowego monitoringu wód



powierzchniowych do rybackiego użytkowania jezior, dr inż. Tomasz Czerwiński (Zakład Bioekonomiki Rybactwa IRS-PIB) omówił ekonomiczne aspekty wędkarstwa trociowego, dr hab. inż. Beata I. Cejko (Zakład Hodowli Ryb Łososiowatych IRS-PIB) efektywność rozrodu siei w zależności od pochodzenia tarlaków oraz zastosowanych płynów aktywująco-zapładniających, natomiast prof. dr hab. Andrzej

Hutorowicz (Pracownia Hydroakustyki IRS-PIB) zadał pytanie: „Czy oferowane przez hydroakustykę możliwości oceny zmian struktury wielkościowej ichtiofauny mogą upoważniać do wykazania zmiany stanu ekologicznego jezior?”

Wśród kolejnych wystąpień poruszono kwestie dotyczące: analizy kwestionariuszy RRW-23 (lata 2004-2024) – metodyka, problemy, rozwiązania (dr inż. Hanna Draszkiewicz-Mioduszevska, Zakład Bioekonomiki Rybactwa IRS-PIB); opracowania operatów rybackich – teoria w praktyce (dr inż. Maciej Szkudlarek, Zakład Rybactwa Jeziorowego IRS-PIB) oraz odłowów tarlaków i produkcji materiału zarybieniowego – stan obecny i perspektywy (dr inż. Marek Trella, Zakład Bioekonomiki Rybactwa IRS-PIB).

Drugi dzień sesji referatowych zakończyła prezentacja dwóch filmów o tematyce rybackiej „Ryby małowodne” i film o gospodarce rybackiej Gospodarstwa Rybackiego Szwaderki.

W trakcie dwudniowego spotkania środowiska rybackiego odbyła się uroczysta kolacja z oprawą muzyczną, która uatrakcyjniła pobyt uczestników konferencji.



RELACJA – Międzynarodowy Zielony Tydzień w Berlinie (International Grüne Woche 19-28.01.2025)

Beata Irena Cejko

Zakład Hodowli Ryb Łososiowatych, Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza – Państwowy Instytut Badawczy

W dniach 19-28 stycznia w Berlinie odbyły się Międzynarodowe Targi Grüne Woche 2025, jedno z największych i najważniejszych na świecie wydarzeń poświęconych rolnictwu, ogrodnictwu, żywności i przemysłowi spożywczemu w Europie. Targi skupiają się na szeroko pojętej produkcji żywności, innowacjach w rolnictwie oraz ekologii. Można tam znaleźć tradycyjne i regionalne produkty spożywcze z całego świata oraz zapoznać się z nowoczesnymi technologiami ich produkcji. Uczestnicy Targów mogą także poznać aktualne trendy w zrównoważonej produkcji żywności uwzględniające ochronę środowiska oraz dobrostan zwierząt. Jako coroczne wydarzenie (sięgające lat 30. XX wieku) Targi umożliwiają ekspozycję wystawców z wielu krajów, w tym prezentujących innowacyjne rozwiązania w zakresie hodowli ryb, technologii ich przetwórstwa oraz metod monitorowania ekosystemów wodnych. Międzynarodowe Targi Grüne Woche 2025 były ich 89 edycją skupiającą 1400 wystawców z ponad 60 krajów.

Dzięki Organizacji Producentów Ryb Jesiotrowatych (OPRJ), która zrzesza hodowców oraz przetwórców ryb jesiotrowatych, polska branża rybacka miała również okazję być uczestnikiem tego ważnego wydarzenia. Naukowe przedsięwzięcie w postaci konferencji i warsztatów naukowych, zaplanowane i zorganizowane przez OPRJ było II etapem operacji pn. „*Król Jesiotr – Wielki powrót Króla Polskich rzek na europejskie stoły*” i zostało przygotowane we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) w Warszawie.

Tematem przewodnim konferencji była „*Zrównoważona hodowla jesiotra i ochrona innych gatunków ryb słodkowodnych: perspektywy dla ekologicznego rozwoju*”. W programie konferencji znalazły się prelekcje naukowe oraz warsztaty. Panel wykładów otworzył prezes OPRJ Pan Mirosław Purzycki, jako główny inicjator tegorocznego wydarzenia w Berlinie. Głos, podczas otwarcia konferencji, zabrał także Pan Jacek Czerniak – sekretarz stanu w MRiRW oraz Pan Tomasz Nawrocki – zastępca prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, którzy podkreślili istotną rolę konferencji w obszarze nauki, praktyki i technologii, wskazując tym samym na konieczność integracji wspólnej polityki rybołówstwa w naszym kraju.



Fot. 1. Niedźwiedź – symbol miasta, łączący historię, heraldykę i miejską tożsamość berlińczyków (fot. B.I. Cejko).

Moderatorem sesji referatowej była prof. dr hab. Agnieszka Napiórkowska-Krzebietke, dyrektor ds. naukowych IRS-PIB w Olsztynie. Panel wykładów rozpoczął dr inż. Andrzej Kapusta (Zakład Ichtiologii, Hydrobiologii i Ekologii Wód, IRS-PIB w Olsztynie) referatem pt. „*Czy możemy ochronić jesiotra przed wymarciem*”, w którym przedstawił główne przyczyny zaniku gatunków jesiotrowatych w środowisku naturalnym, wskazując tym samym na ogólnoeuropejski plan działań ochronnych w tym zakresie. Dr hab. Jarosław Pająkowski, prof. UMK i dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych nad Dolną Wisłą w wystąpieniu pt. „*Różnorodność biokulturowa dolnej Wisły i nad dolną Wisłą. Aspekty przyrodnicze i kulinarne*” przybliżył uczestnikom konferencji walory krajobrazowe największej rzeki naszego kraju, wskazując także na jej potencjał w kontekście źródła



Fot. 2. Mobilna kawiarnia (food truck) oferująca gościom Targów Grüne Woche 2025 smaczną niemiecką kawę wraz z akcesoriami do jej parzenia firmy Melitta (fot. B.I. Cejko)

pożywienia dla mieszkańców regionu. Kolejny referat pt. „*Nanoplastiki w rybach*” zaprezentowała Pani prof. Reda Dzingelevičienė z Uniwersytetu w Kłajpedzie (Litwa) poruszając bardzo ważny i aktualny temat zagrożeń płynących z obecności nanomateriałów w środowisku wodnym, na które narażone są ryby. Referat pt. „*Sztuczna inteligencja w zrównoważonej hodowli jesiota i ochronie ryb słodkowodnych: nowoczesne narzędzia dla ekologicznego rozwoju*” przedstawiony został przez mgr. Piotra Kostusiaka (Katedra Hodowli i Żywienia Zwierząt, SGGW w Warszawie), który przybliżył uczestnikom konferencji możliwości, jakie daje obecnie sztuczna inteligencja, nie tylko w kontekście działań informatycznych, ale także w branży rybactwej. Kolejny referat pt. „*Wykorzystanie muzyki w hodowli ryb – innowacyjne podejście do poprawy dobrostanu i efektywności produkcji akwakultury*” przedstawiła mgr Patrycja Ciborowska (Katedra Hodowli i Żywienia Zwierząt, SGGW w Warszawie) wskazując na rolę i znaczenie muzyki poważnej w akwakulturze zachowawczej, przede wszystkim w kontekście dobrostanu ryb. Kolejne wystąpienie pt.

„*Kontrola i wspomaganie rozrodu ryb jesiutowatych*” przedstawiła prof. dr hab. Dorota Fopp-Bayat (Katedra Ichtiologii i Akwakultury, Wydział Bioinżynierii Zwierząt, UWM w Olsztynie) i dotyczyło ono najważniejszych aspektów rozrodu ryb jesiutowatych w warunkach kontrolowanych, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia i utrzymania stad rozrodczych. Kontynuacją zagadnień związanych z dobrotanem ryb jesiutowatych była prelekcja mgr inż. Iwony Piotrowskiej (Zakład Hodowli Ryb Jesiotrowatych, IRS-PIB w Olsztynie) pt. „*Wpływ suplementacji paszy związkami bioaktywnymi na parametry hodowlane stadiów młodocianych wybranych ryb jesiutowatych*”. Przedstawiła ona w nim możliwości wykorzystania innowacyjnych rozwiązań w żywieniu jesiotów mających wpływ na ich wzrost i rozwój. Ostatnim wystąpieniem w sesji referatowej była prelekcja pt. „*Rola programów zarybieniowych w ochronie gatunków ryb słodkowodnych na przykładzie programu – Zarybienia polskich obszarów wodnych*” dr inż. Tomasza Czerwińskiego (Zakład Bioekonomiki Rybactwa, IRS-PIB w Olsztynie), w którym zaprezentował on rolę zarybień w akwakulturze zachowawczej, które wspierane są programami operacyjnymi.

W drugim dniu konferencji odbyły się warsztaty naukowe, będące kontynuacją zagadnień tematycznych dotyczących konferencji. Warsztaty pt. „*Praktyczne zastosowanie związków bioaktywnych w paszach: naukowe podstawy i doświadczenia z hodowli ryb słodkowodnych*” poprowadzone zostały przez dr hab. inż. Agatę A. Cejko, prof. IRS-PIB (Zakład Bioekonomiki Rybactwa), mgr inż. Iwonę Piotrowską, mgr. inż. Ryszarda Krępskiego (Ośrodek Zarybieniowy Żurawia) i mgr. inż. Jakuba Roszuka (Polski Związek Wędkarski w Opolu). Spotkanie to poświęcone było przede wszystkim zagadnieniom żywienia ryb jesiutowatych oraz możliwości modyfikacji paszy w warunkach kontrolowanych. Wieloletnie badania naukowe prowadzone w IRS-PIB, a wdrażane w obiektach hodowlanych,



Fot. 3. Kanadyjskie stoisko na Targach Grüne Woche 2025 w Berlinie inspirowane kulturą rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej (fot. B.I. Cejko)



Fot. 4. Hol berlińskiego centrum wystawowego Messe Berlin, gdzie każdego roku w styczniu odbywają się Międzynarodowe Targi – Zielony Tydzień (fot. B.I. Cejko)



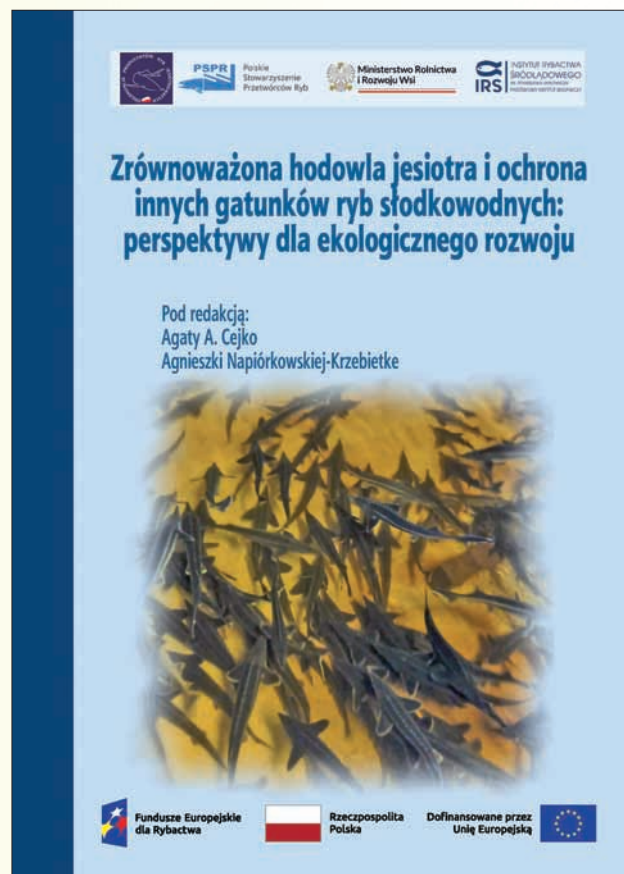
Fot. 5. Lavvu (Kåta) – tradycyjna konstrukcja wykorzystywana przez Samów w życiu codziennym, nawiązująca do kultury, dziedzictwa oraz tradycji mieszkańców Półwyspu Kolskiego, którą można było podziwiać na Targach Grüne Woche 2025 w Berlinie (fot. B.I.Cejko)



Fot. 6. Prowadzący szkolenie (Ryszard Krępski, Agata A. Cejko, Ryszard Szczepaniak, Agnieszka Napiórkowska-Krzebietke, Beata I. Cejko, Jakub Roszuk, Iwona Piotrowska) w ramach konferencji „Zrównoważona hodowla jesiotra i ochrona innych gatunków ryb słodkowodnych: perspektywy dla ekologicznego rozwoju” (fot. J. Nowosad).

potwierdzają możliwość i zasadność wymiany wiedzy i jej transfer ze środowiska naukowego do branży rybackiej. Warsztaty pt. „Symbioza w hodowli: naukowe i praktyczne aspekty polikultury jesiotrów z innymi gatunkami ryb” prowadzone były przez dr hab. inż. Beatę I. Cejko, prof. IRS-PIB (Zakład Hodowli Ryb Łososiowatych) oraz mgr. inż. Ryszarda Szczepaniaka (Gospodarstwo Rybackie Sugajno). Prowadzący przedstawili możliwości hodowli mieszanej ryb jesiotrowatych z innymi gatunkami, tj. sieją, sandaczem i sumem europejskim, wskazując tym samym na możliwość zwiększenia produkcji ryb przy zachowaniu ich wymagań behawioralnych i środowiskowych.

W konferencji „Zrównoważona hodowla jesiotra i ochrona innych gatunków ryb słodkowodnych: perspektywy dla ekologicznego rozwoju” wzięło udział 120 osób, w tym goście z polskich i zagranicznych placówek naukowych, instytutów badawczych oraz organizacji zajmujących się hodowlą i produkcją ryb. Uczestnicy wydarzenia mieli możliwość aktywnego udziału nie tylko w sesjach naukowych, panelach dyskusyjnych i warsztatach tematycznych, ale także w bogatej ofercie przygotowanej przez wystawców w ramach Targów (stoiska, pokazy kulinarne, degustacje, atrakcje). Wymiernym efektem zorganizowania przez OPRJ we współpracy z IRS-PIB w Olsztynie konferencji było wydanie recenzowanej



monografii naukowej (ISBN 978-83-66805-20-0) zawierającej 8 opracowań tematycznych, wraz z ich streszczeniami w języku polskim i angielskim.

Grüne Woche 2025 po raz kolejny potwierdziły swoją rolę jako kluczowego wydarzenia dla branży spożywczej i rolniczej, w tym sektora rybackiego. Targi były doskonałą okazją do wymiany doświadczeń, nawiązywania nowych kontaktów biznesowych oraz promowania zrównoważonych metod produkcji i przetwórstwa ryb. Polska obecność w tym wydarzeniu wskazuje na rosnące znaczenie naszej branży rybackiej na arenie międzynarodowej. Relację z konferencji „Zrównoważona hodowla jesiotra i ochrona innych gatunków ryb słodkowodnych: perspektywy dla ekologicznego rozwoju” znaleźć można na stronie OPRJ (<https://jesiotrowate.torun.pl/>) oraz w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, LinkedIn).